lich; mit Gen. der Person. — *g) sich zu Etwas eignend, Etwas entsprechend, das geeignete Object von* oder *für Etwas seiend;* die Ergänzung im Dat., Gen., Loc., Infin. oder im Comp. vorangehend. Ein Infin. und ein im Comp. vorangehendes Nom. act. (214,22) ist passivisch zu übersetzen. — 2) m. *a)* Bein. Çiva's. — *b) *eine Art Sperling.* — 3) f. क्षमा *a) Geduld, Langmuth, Nachsicht, indulgentia;* mit Loc. der Person. क्षमां कर् *Nachsicht üben gegen, Geduld haben mit* (प्रति oder Gen.). Auch personificirt, insbes. als Tochter Daksha's. — *b) Zahmheit* (einer Gazelle). — *c) *Widerstand.* — *d) die Erde, Erdboden, Erde als Stoff.* — *e)* Bez. *der Zahl Eins* Ganit. 1,23. — *f)* Bein. der Durgâ. — *g) *Acacia Catechu.* — *h) ein best. Metrum.* — *i)* N. pr. α) einer Hirtin. — β) einer Verfasserin von Mantra bei den Çâkta. — γ) *eines Flusses, = वेत्रवती Gal. — *k)* *fehlerhaft für क्षपा *Nacht.*

क्षमणीय Adj. *geduldig zu ertragen, was man sich gefallen lassen kann.*

क्षमता f. *Befähigung zu Etwas, das Können, Vermögen* Spr. 51.

क्षमत्व n. dass.; die Ergänzung im Loc. oder im Comp. vorangehend (Kull. zu M. 9,161).

क्षमवत् Adj. 1) *der das Angemessene kennt.* — 2) Kâṭh. 10,9 fehlerhaft für क्षामवत् 1).

*क्षमस्य Adj. = क्षामास्य.

*क्षमाकर् m. N. pr. eines Jaksha Gal.

क्षमाकल्याण m. N. pr. eines Autors.

क्षमाचर् Adj. *im Erdboden sich aufhaltend, unterirdisch.*

क्षमाचार्य m. N. pr. eines Verfassers von Mantra bei den Çâkta.

क्षमातनय m. *der Planet Mars.*

क्षमातल n. *Erdboden* Bâlar. 82,1.

*क्षमादंश m. *Moringa pterygosperma* Râgan. 7,26.

क्षमापति m. *Fürst, König.*

क्षमापय्, °यति und °यते *Jmd* (Acc.) *um Verzeihung bitten* Agni-P. 36,16. 43,19.

क्षमाभृत् m. *Berg* Kâd. 4,2.

क्षमामण्डल n. *Erdkreis, die ganze Erde* Spr. 2036.

क्षमालिङ्गात्मपीडावत् Adj. *wobei der Nachweis der Nachsicht und der eigene Schaden angegeben ist* 214,28.

क्षमावत् 1) Adj. *a) geduldig, langmüthig, nachsichtig.* — *b) zahm, fromm* (Elephant). — 2) f. °वती ein Frauenname.

क्षमावर्त m. N. pr. eines Sohnes des Devala VP.² 2,24.

क्षमाशील Adj. = क्षमावत् 1) *a)* 57,19. 60,18.

क्षमाषोडशी f. Titel eines Werkes.

*क्षमितर् Nom. ag. = क्षमावत् 1) *a).*

क्षमितव्य Adj. *ruhig hinzunehmen, was man sich gefallen lassen kann.*

क्षमिन् 1) Adj. = क्षमावत् 1) *a);* mit Loc. der Person. — 2) **Maulthier* Gal.

*क्षमुद् *eine best. hohe Zahl* (buddh.).

*क्षम्प्, क्षम्पति und क्षम्पयति (क्षान्त्याम्, कान्तौ).

(क्षम्य) क्षमिश्र Adj. *im Erdboden befindlich, irdisch.*

1. क्षय 1) Adj. *wohnend* RV. 3,2,13, 8,53,4. — 2) m. (adj. Comp. f. आ) *a) Wohnung, Wohnsitz, Aufenthalt; Sitz —, Ort des* Karaka 3,5. Im Epos häufig von der *Behausung* Jama's. — *b)* = क्षिति *Stamm, Volk* RV. 1,123,1.

2. *क्षय m. *Herrschaft* Sâj. zu RV. 7,46,2.

3. क्षय 1) m. *a) Abnahme, Verminderung, Verlust, das zu Ende Gehen, Versiegen, Untergang, Ende, das zu Nichte Werden.* क्षयं गम्, — या, — इ oder उप-इ *sich vermindern, abnehmen, sich verlieren, zu Ende —, zu Grunde gehen, untergehen.* क्षयं नी *zu Grunde richten.* — *b) Auszehrung,* insbes. *Lungenschwindsucht* Hemâdri 1,614,2. — *c) *Krankheit* überh. — *d) Untergang der Welt.* — *e) eine negative Grösse, Minus* Ârjabh. 3,22. — *f)* = क्षयमास. — *g)* = क्षयाह् Ganit. Pratjabd. 12. — *h)* N. pr. eines Fürsten VP.² 4,167. — 2) f. आ N. pr. einer Jogini Hemâdri 2,*a*,94,2. fgg. — 3) n. *das letzte Jahr im 60jährigen Jupitercyclus.*

क्षयकर 1) Adj. *a)* am Ende eines Comp. *Untergang bereitend, zu Nichte machend.* Nom. abstr. °त्व n. — *b)* Spr. 1713 wohl fehlerhaft für क्षयिकल. — 2) m. *das 49te Jahr im 60jährigen Jupitercyclus.*

क्षयकर्तर् Nom. ag. am Ende eines Comp. = क्षयकर 1) *a)* 105,28.

क्षयकास m. *Husten bei der Schwindsucht* Karaka 6,20.

क्षयकासिन् Adj. *einen solchen Husten habend* ebend.

क्षयकृत् 1) Adj. *Verderben bringend* Varâh. Jogaj. 7,21. Am Ende eines Comp. *Abnahme —, Verlust —, Untergang verursachend.* — 2) m. = 3. क्षय 3).

क्षयंकर Adj. (f. ई) *Untergang verursachend;* die Ergänzung im Gen. oder im Comp. vorangehend Hemâdri 1,807,19.

1. क्षयण 1) Adj. etwa *wohnlich.* क्षयण TS. 4,5,9,1. Vgl. क्षेण. — 2) *m. *a) ein Ort mit ruhigem Wasser.* — *b) *Bucht, Hafen.* — 3) *n. *Wohnung.*

2. °क्षयण Adj. *vernichtend, vertreibend.*

*क्षयतरु m. *Bignonia suaveolens.*

*क्षयथु m. fehlerhaft für क्षवथु 2).

क्षयदिवस m. *der Tag des Weltuntergangs* Harshak. 155,3.

क्षयद्वीर् Adj. *Männer beherrschend.*

*क्षयनाशिनी f. *eine best. officinelle Pflanze.*

*क्षयपक्ष m. *die Zeit des abnehmenden Mondes.*

क्षयमास m. *ein überschüssiger lunarer Monat, welcher bei der Ausgleichung der lunaren mit der Sâvana-Zeit ausgeschieden wird.*

क्षययितव्य Adj. *zu Grunde zu richten, zu vernichten.*

क्षयरोग m. *Auszehrung* Hemâdri 1,614,10.

क्षयरोगिन् Adj. *die Auszehrung habend* ebend. 9. Nom. abstr. °गित्व n.

क्षयस् *Wohnung* in उरु°.

क्षयाह् m. *ein überschüssiger lunarer Tag, welcher bei der Ausgleichung der lunaren mit der Sâvana-Zeit ausgeschieden wird.*

क्षयिक Adj. *die Auszehrung habend* Nâr. 12,62.

क्षयिकल (Conj.) Adj. *der Abnahme unterworfen* (Mond) Spr. 1713.

क्षयिता f. *das zu Nichte Gemachtwerden* Çaṃk. zu Bâdar. 3,1,8 (S. 752).

क्षयित्व n. *Vergänglichkeit.*

क्षयिन् Adj. 1) *abnehmend, sich vermindernd.* — 2) *vergänglich.* — 3) *schwindsüchtig.*

क्षयिष्णु Adj. 1) *vergänglich.* — 2) *vernichtend.*

क्षयोपशम m. bei den Gaina *vollständiges zu Nichte Werden* (des Thätigkeitsdranges).

क्षय्य in अक्षय्य.

क्षर्, क्षरति (metrisch auch क्षरते) und *क्षरिति 1) *fliessen, strömen:* von Wassern u. s. w. — 2) *gleiten.* — 3) *zerfliessen, zerrinnen, schwinden, vergehen, zu Nichte werden.* — 4) *einer Sache* (Abl.) *verlustig gehen.* — 5) *Etwas* (Acc.) *strömen, ausströmen, giessen.* मूत्रम् *Urin entlassen* Karaka 2,4. — 6) ohne Object *einen Strom entlassen.* — Caus. क्षारयति 1) *fliessen lassen, entlassen* (Harn, Koth). — 2) *begiessen, besudeln,* insbes. *mit ätzenden Stoffen* Mârk. P. 8,142. — 3) *Jmd* (Acc.) eines Verbrechens (Loc.) *beschuldigen* MBh. 2,5,104. — Mit अति 1) *hindurchströmen durch* (Acc.) — 2) *überströmen.* — Mit अभ्यति *hinüberströmen zu.* — Mit अनु *zufliessen auf, einströmen in.* — Mit अभि 1) *zuströmen auf, umströmen.* — 2) *beströmen, begiessen.* — Mit अव *begiessen, besudeln (mit Samen)* MBh. 8,45,43 (wo अवक्षरन्तः st. अवरक्षन्तः zu vermuthen ist). — Caus. *hinabfliessen lassen auf*